

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

CIRCULAR ECONOMY

Change(K)now!

22.04.2024

Seminārs par trauku depozīta sistēmas ieviešanu Liepājā

Credit: Parradee Kietsirikul from Getty Images

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

CIRCULAR ECONOMY

Change(K)now!

Atkritumu kalni par kafijas krūzītes ērtuma cenu

Diāna Stendzeniece

Vides aizsardzības speciāliste

1955. gada 1. augusts
amerikāņu žurnāls LIFE publicē
rakstu "Throwaway living"

- Pērc, lieto, izmet...Pērc,
lieto, izmet...Pērc, lieto,
izmet...
- 50.tajos gados šādu
dzīvesveidu popularizēja, it
īpaši mājsaimniecēm

Vienreizlietojams= brīvība patērēt, izvēlēties, mainīt izvēles
Vienreizlietojams= lēts, var nopirkt jaunu

Ārā izmešana ir mīts, jo nav tāda "ārā" – ja nav pārstrāde vai atkārtota izmantošana, tad ir poligons.

- Latvijā ik gadu tiek izmantotas ap 445 – 465 tonnas plastmasu saturošas vienreiz lietojamās glāzes un vāciņi. Tās ir aptuveni 20 līdz 30 miljoni vienības gadā.
- 2018. gadā Latvijā katru dienu tika patērēts ap 150 000 plastmasas salmiņu.

Avots: "Izvērtējums par konkrētu plastmasas izstrādājumu ierobežojumu un aizliegumu" https://lvafa.vraa.gov.lv/projects/1-08_23_2020

Plastmasas ietekme uz veselību

Plastmasa ir kaitīga visā tās dzīves ciklā:

1. Materiāla, piemēram, naftas ieguve: procesā rodas bīstamas gāzu emisijas gaisā, kas saistītas ar naftas ekstrakciju (tiek izmantotas vairāk nekā 170 toksiskas ķīmiskas vielas)
2. Ražošana un patēriņš: kancerogēni un ķīmiskas vielas, kas ietekmē cilvēka reproduktīvās un attīstības funkcijas
3. Dzīves cikla noslēgums: bīstamākām atkritumu emisijām gaisā sadedzināšana un apstrāde.

DID YOU KNOW?

**People ingest 5 grams
of plastic per week**

On average,
that's 2,000
microplastic
particles
every week

It is the equivalent of eating a credit card every week!

MAINIET TAGAD!

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

CIRCULAR ECONOMY

Change(K)now!

Ierobežojiet vienreizlietojamā
iepakoājuma patēriņu tagad!

Projekts "Change(k)now" –
Liepājā testēsim dažādus
risinājumus, lai samazinātu
vienreizlietojamā iepakoājuma
patēriņu.

Tallinas piemērs

- 2019. gadā Tallina savos publiskajos pasākumos aizliedza vienreizējās lietošanas plastmasas krūzes un galda piederumus, ļaujot publiskā pasākumā pasniegt ēdienu un dzērienus tikai ar atkārtoti lietojamiem vai kompostējamiem traukiem.
- Tomēr šis aizliegums būtiski nesamazināja vienreizlietojamo trauku daudzumu. Tāpēc Tallina grozīja šo regulējumu, aizliedzot visus vienreizlietojamus traukus, kas izgatavoti no jebkura materiāla un atļaujot tikai atkārtoti lietojamus traukus.
- Kopš 2023. gada jūnija visos Tallinas publiskajos pasākumos ar apmeklētāju skaitu līdz 30 000 dienā, un sākot ar 2024. gada janvāri visos publiskajos pasākumos neatkarīgi no apmeklētāju skaita, ēdienu un dzērienus ir atļauts pasniegt tikai atkārtoti lietojamus traukos un izmantot tikai atkārtoti lietojamus galda piederumus.
- 2023. gadā nodrošināja depozīta traukus (glāzes, trauki, galda piederumi) Igaunijas jauniešu dziesmu un deju svētkos (80 000 cilv.). Samazināja atkritumu apjomu par 50 % (20 tonnu atkritumu).
- No 2024. gada 1. janvāra visā Igaunijā visos pasākumos ir jābūt trauku depozīta sistēmai

Risinājumi vienreizlietojamā iepakojuma samazināšanai

“Trauku bibliotēkas”
un trauku mazgāšana
pasākumā uz vietas

Risinājumi vienreizlietojamā iepakojuma samazināšanai

Dažādu trauku noma klientiem gan pasākumu laikā, gan ikdienas takeaway pakalpojumos kafējnīcās

Risinājumi vienreizlietojamā iepakojuma samazināšanai

Glāžu automāti

Risinājumi vienreizlietojamā iepakojuma samazināšanai

Trauku atgriešanas
punkti/konteineri

Title of the presentation

Paldies

diana.stendzeniece@liepaja.lv
63404745

Diāna Stendzeniece,
Liepājas Centrālā administrācija

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

CIRCULAR ECONOMY

Change(K)now!